

Thực trạng lừa đảo ở Việt Nam - 2023

70% nạn nhân các vụ lừa đảo ở Việt Nam bị mất 16,2 tỷ USD trong 12 tháng

Tại Việt Nam, một quốc gia có nền văn hóa phong phú và bối cảnh kỹ thuật số phát triển nhanh chóng, báo cáo *Tình hình lừa đảo tại Việt Nam năm 2023* của **Liên minh Chống lừa đảo toàn cầu (GASA)** và **Chongluadao** đã làm sáng tỏ một thách thức cấp bách đan xen phức tạp vào cơ cấu công nghệ, niềm tin, và khả năng phục hồi. Dựa trên những hiểu biết sâu sắc từ cuộc khảo sát rộng rãi với sự tham gia của 1.063 người Việt Nam, báo cáo này cung cấp cái nhìn toàn diện về mạng lưới lừa đảo phức tạp ảnh hưởng đến các cá nhân trên khắp đất nước.

Thành phần nhân khẩu học của cuộc khảo sát cho thấy một sự chênh lệch đáng chú ý, nam giới tham gia chiếm tỉ lệ cao hơn, đặc biệt là ở nhóm tuổi 25–34, những người có bằng đại học. Trong số những người tham gia khảo sát ở Việt Nam, 55% bày tỏ sự tin tưởng vào khả năng nhận biết lừa đảo của họ, trong khi chỉ có 14% khiêm tốn thừa nhận hoàn toàn thiếu tự tin. Người dân Việt Nam đang phải vật lộn với các vụ lừa đảo với tần suất đáng báo động, với con số đáng kinh ngạc là 70% cho biết họ gặp phải các vụ lừa đảo ít nhất mỗi tháng một lần. Mức độ nghiêm trọng của tình hình càng được nhấn mạnh bởi số liệu thống kê đáng lo ngại: 49% đã trải qua sự gia tăng các vụ lừa đảo trong 12 tháng qua, nhấn mạnh tính chất lan rộng và ngày càng phát triển của vấn đề này.

Không có gì ngạc nhiên khi Facebook và Gmail nổi lên như những kênh lừa đảo chính, với 71% số người được hỏi gặp phải các vụ lừa đảo thông qua các nền tảng được sử dụng rộng rãi này. Theo sát là Telegram (28%), Google (13%) và TikTok (13%) chiếm vị trí thứ 3 đến thứ 5 là các kênh được khai thác nhiều nhất. Lừa đảo đầu tư được cho là phổ biến nhất, khi 13% người tham gia báo cáo về hình thức này. Nghịch lý thay, giữa sự phổ biến của các vụ lừa đảo, có tới 56% cho rằng không xảy ra trong 12 tháng qua, báo cáo trung bình 0,8 vụ lừa đảo cho mỗi người tham gia.

Lừa đảo đã gây ra tác động sâu sắc và để lại dấu ấn khó phai mờ trong lòng nạn nhân, đặc biệt là lừa đảo trộm danh tính (21%) và lừa đảo mua sắm (21%). Những câu chuyện đau lòng trình bày chi tiết một cách sống động không chỉ những tổn thất về tài chính mà còn cả nỗi đau tinh thần, trong đó một số nạn nhân phải vật lộn với ý nghĩ tự tử. Thiệt hại tài chính do lừa đảo gây ra là rất lớn, 29% người tham gia cho biết đã có thiệt hại về tiền bạc, trung bình 17,7 triệu đồng (734 USD) cho mỗi nạn nhân. Ngoại suy những con số này trên phạm vi toàn quốc cho thấy tổng thiệt hại đáng kinh

Những nỗ lực cứu vãn càng chứng tỏ đây là một cuộc chiến khó khăn, khi chỉ có 1% người tham gia thành công lấy lại toàn bộ số tiền đã mất. Điều đáng báo động là có tới 66% chọn không báo cáo vụ lừa đảo cho các cơ quan chức năng, lý do được đưa ra là sự lưỡng lự không chắc chắn, quy trình báo cáo phức tạp và thiếu nhận thức về tầm quan trọng. Có đến 54% trong số nạn nhân phải chịu tác động cảm xúc (rất) mạnh mẽ. Có nhiều lý do khiến họ trở thành nạn nhân, trong đó 22% không chịu nổi những lời đề nghị hấp dẫn, phần còn lại thường bị mắc bẫy bởi sự lưỡng lự hoặc hành động bốc đồng.

Một số biện pháp có thể ngăn chặn việc trở thành nạn nhân của lừa đảo là kiểm tra thận trọng số điện thoại đã liên hệ và tìm kiếm lời khuyên từ các nhóm chống lừa đảo trên Facebook. Tuy nhiên, trở ngại dai dẳng vẫn là sự lưỡng lự không biết phải báo cáo với ai, cho thấy nhu cầu cấp thiết về một cơ chế báo cáo rõ ràng hơn.

Chia sẻ kinh nghiệm với gia đình, bạn bè, công an địa phương và các nền tảng trực tuyến như Chongluadao.vn là một việc phổ biến. Tuy nhiên, đáng chú ý là 29% bày tỏ sự không hài lòng với hành động của chính phủ trong việc chống lừa đảo, nhấn mạnh sự cần thiết phải có các biện pháp cấp bách và hiệu quả hơn.

Tóm lại, báo cáo *Tình trạng lừa đảo ở Việt Nam năm 2023* đóng vai trò như một lời kêu gọi hành động mạnh mẽ, thúc giục người dân Việt Nam có phản ứng thống nhất. Nâng cao nhận thức, cải thiện trình độ kỹ thuật số và cơ chế báo cáo hợp lý là điều cần thiết để vượt qua những thách thức do kỷ nguyên kỹ thuật số ngày càng phát triển.

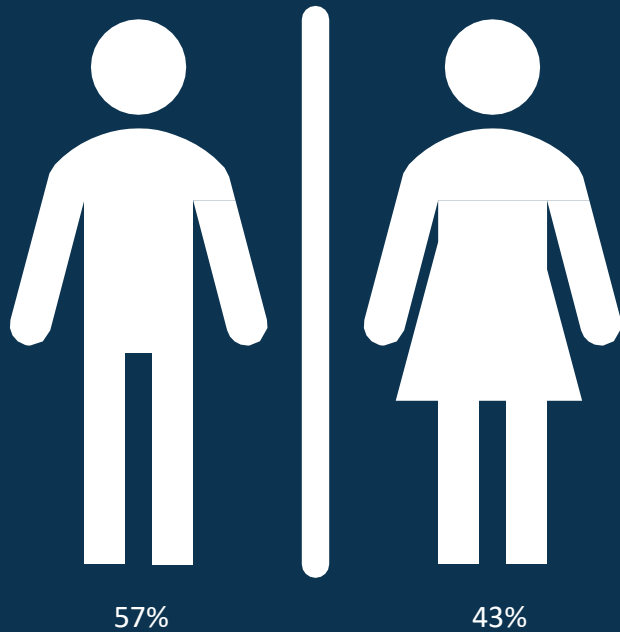
Khả năng phục hồi và sức mạnh của người dân Việt Nam đóng vai trò then chốt trong việc điều chỉnh các chiến lược nhằm bảo vệ chống lừa đảo và góp phần xây dựng một môi trường kỹ thuật số an toàn hơn cho tất cả mọi người.

Jorij Abraham
Giám đốc điều hành
Global Anti-Scam Alliance & ScamAdviser.com

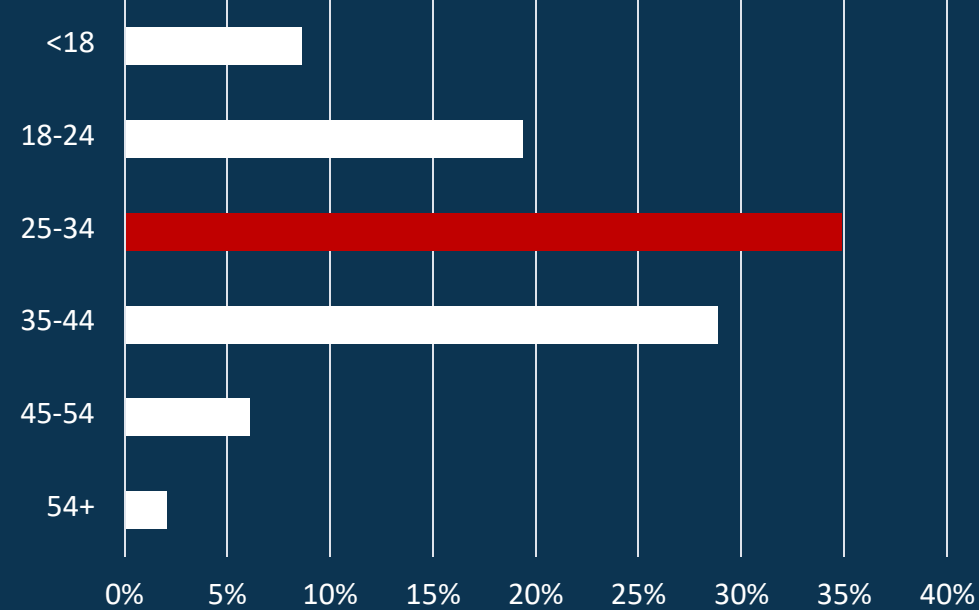

1,063 người Việt Nam tham gia khảo sát

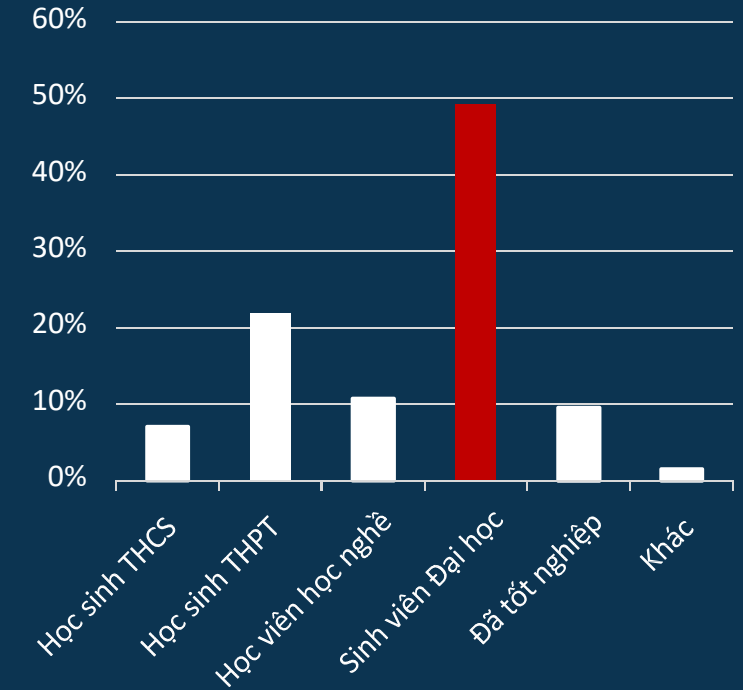
Giới tính

Tuổi

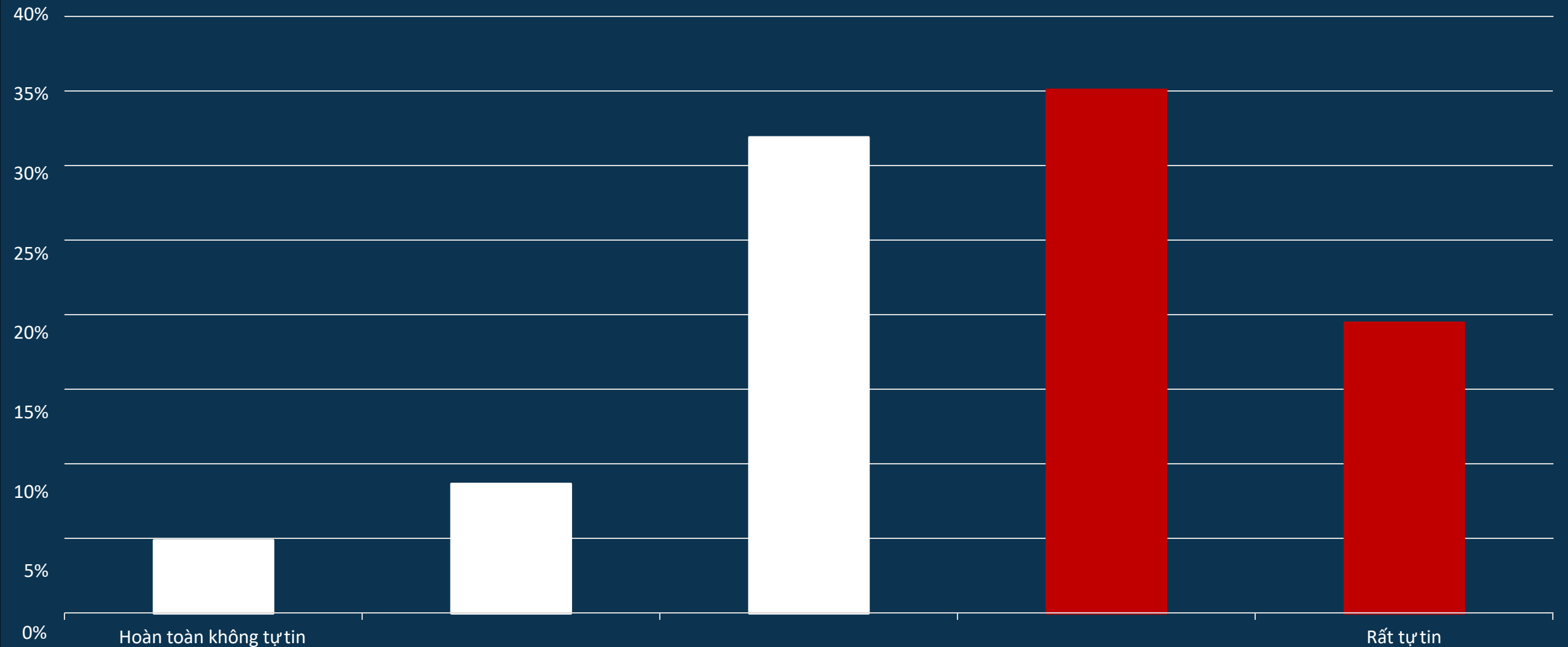
Học vấn

Nhiều nam giới tham gia khảo sát hơn nữ giới, đặc biệt là độ tuổi 25-34

55% người Việt Nam (rất) tự tin rằng họ có thể nhận diện lừa đảo

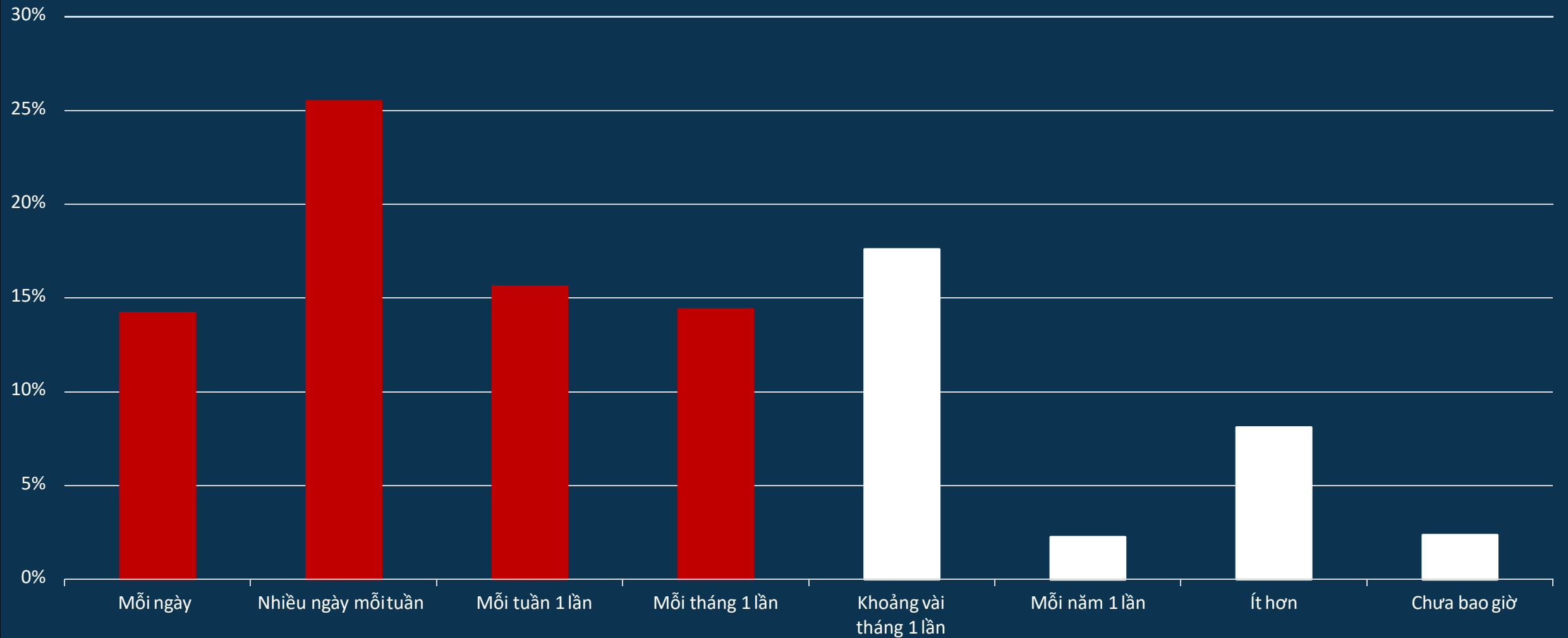
Người tham gia khảo sát (%)

Chỉ 14% hoàn toàn không tự tin.

70% người Việt gặp phải lừa đảo ít nhất 1 lần/tháng

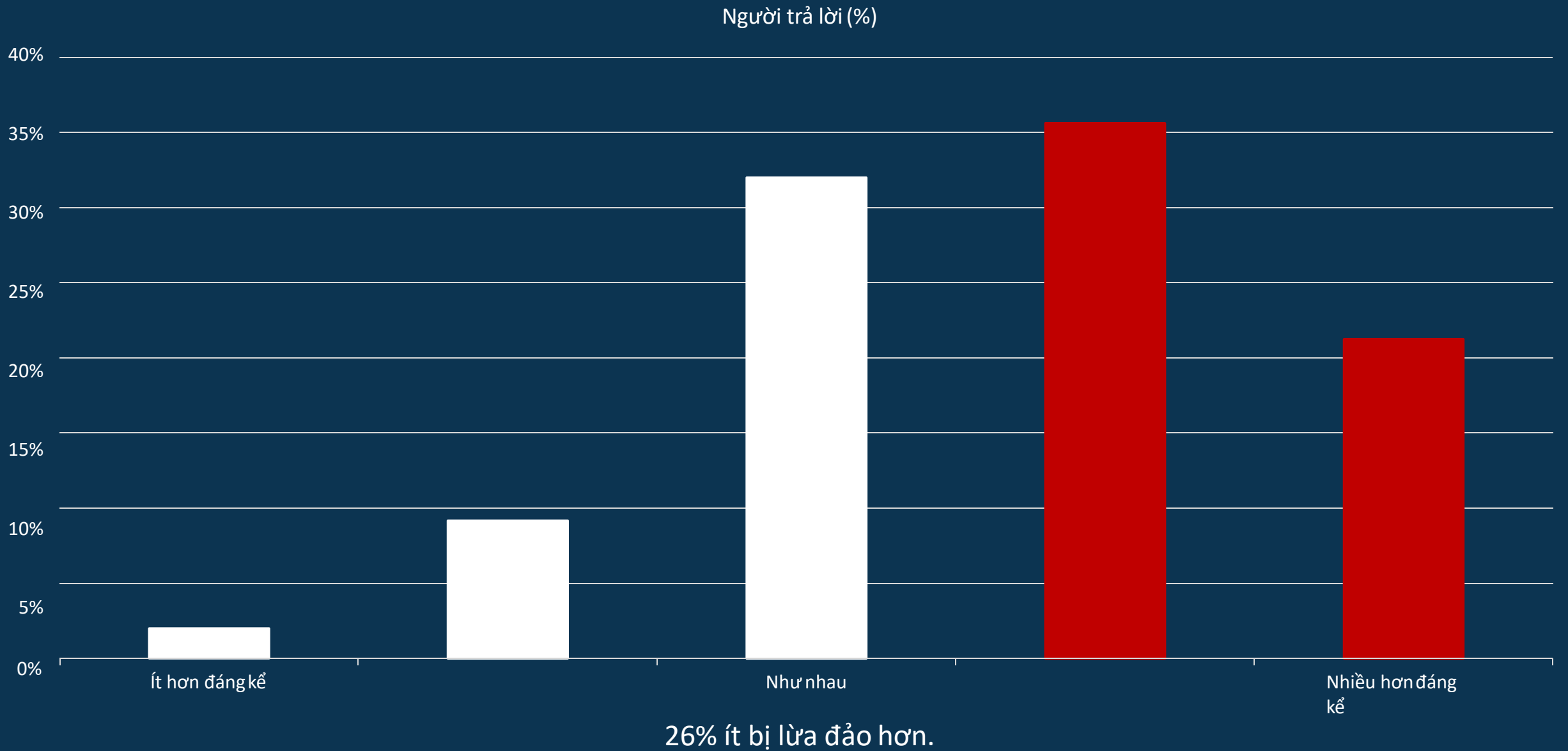
Người trả lời (%)

18% gặp phải (nỗ lực) lừa đảo ít nhất vài tháng một lần.

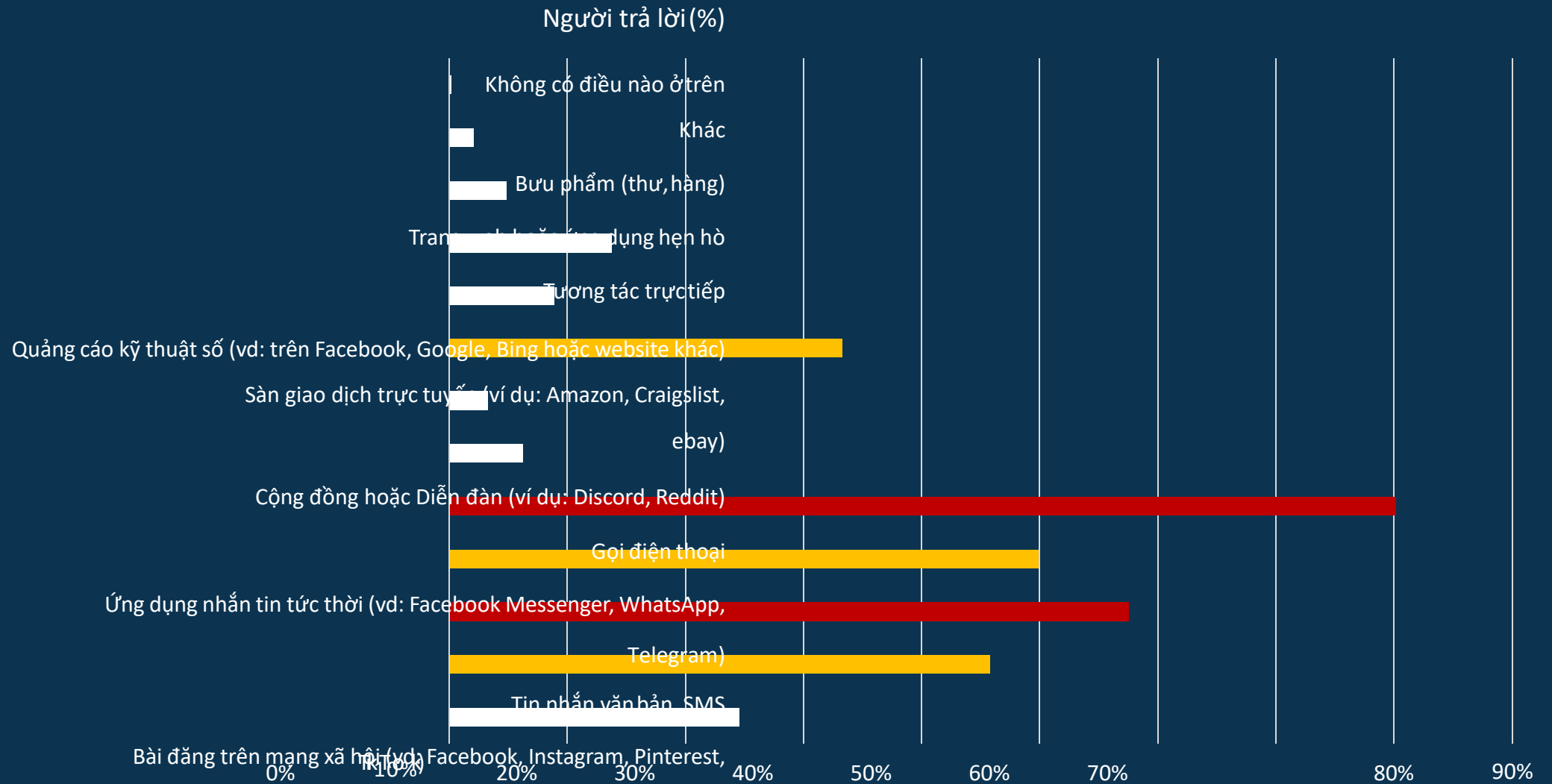
Q3: Trong 12 tháng qua, bạn có thường xuyên gặp phải các hành vi lừa đảo bao gồm quảng cáo lừa đảo, email/tin nhắn lừa đảo/giả mạo, cuộc gọi điện thoại, v.v.) không?

49% người Việt gặp nhiều vụ lừa đảo hơn trong 12 tháng qua

Q4: So sánh với năm trước, trong 12 tháng qua, bạn cảm thấy mình bị một cá nhân hoặc công ty tiếp cận thường xuyên hơn hay ít hơn khi họ cố gắng lừa đảo bạn?

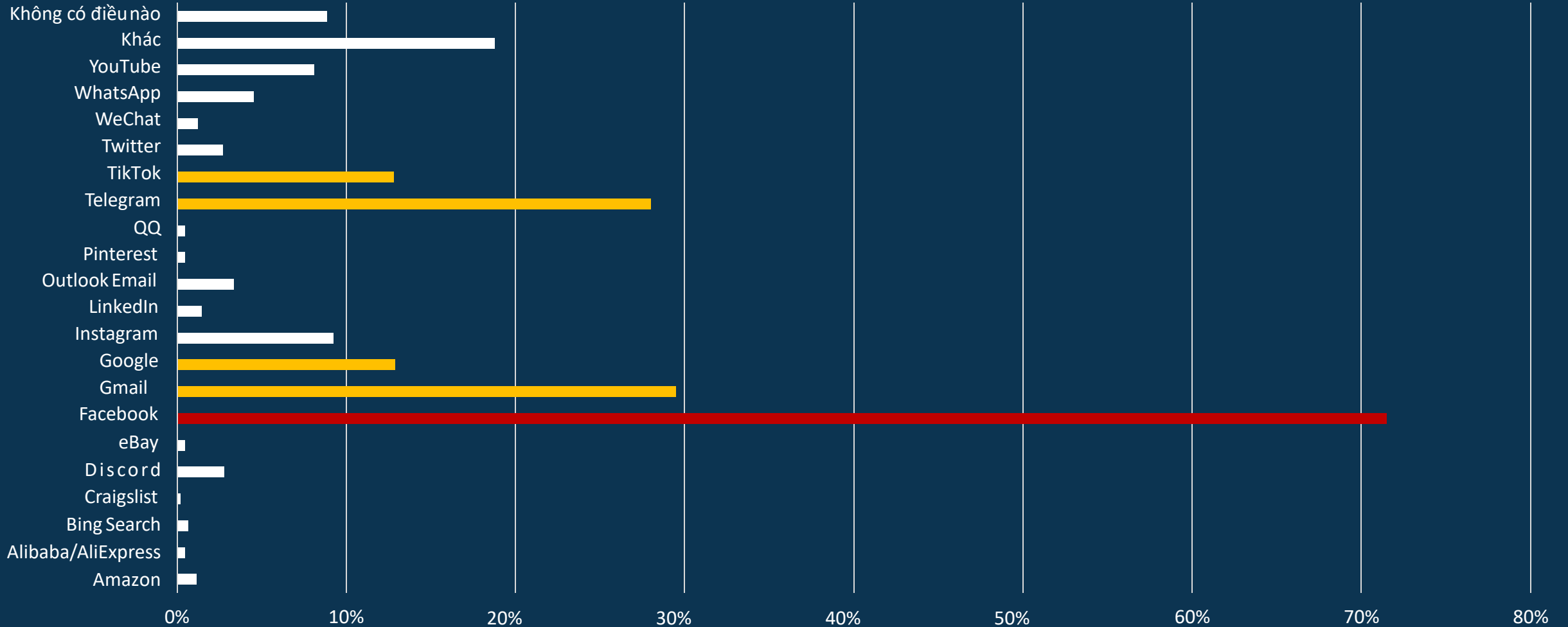
Hầu hết người Việt Nam đều bị lừa đảo qua cuộc gọi điện thoại và tin nhắn/SMS

Tuy nhiên, Ứng dụng nhắn tin tức thời và Bài đăng trên mạng xã hội cũng là những phương tiện lừa đảo phổ biến.

Facebook và Gmail là những nền tảng được những kẻ lừa đảo sử dụng nhiều nhất

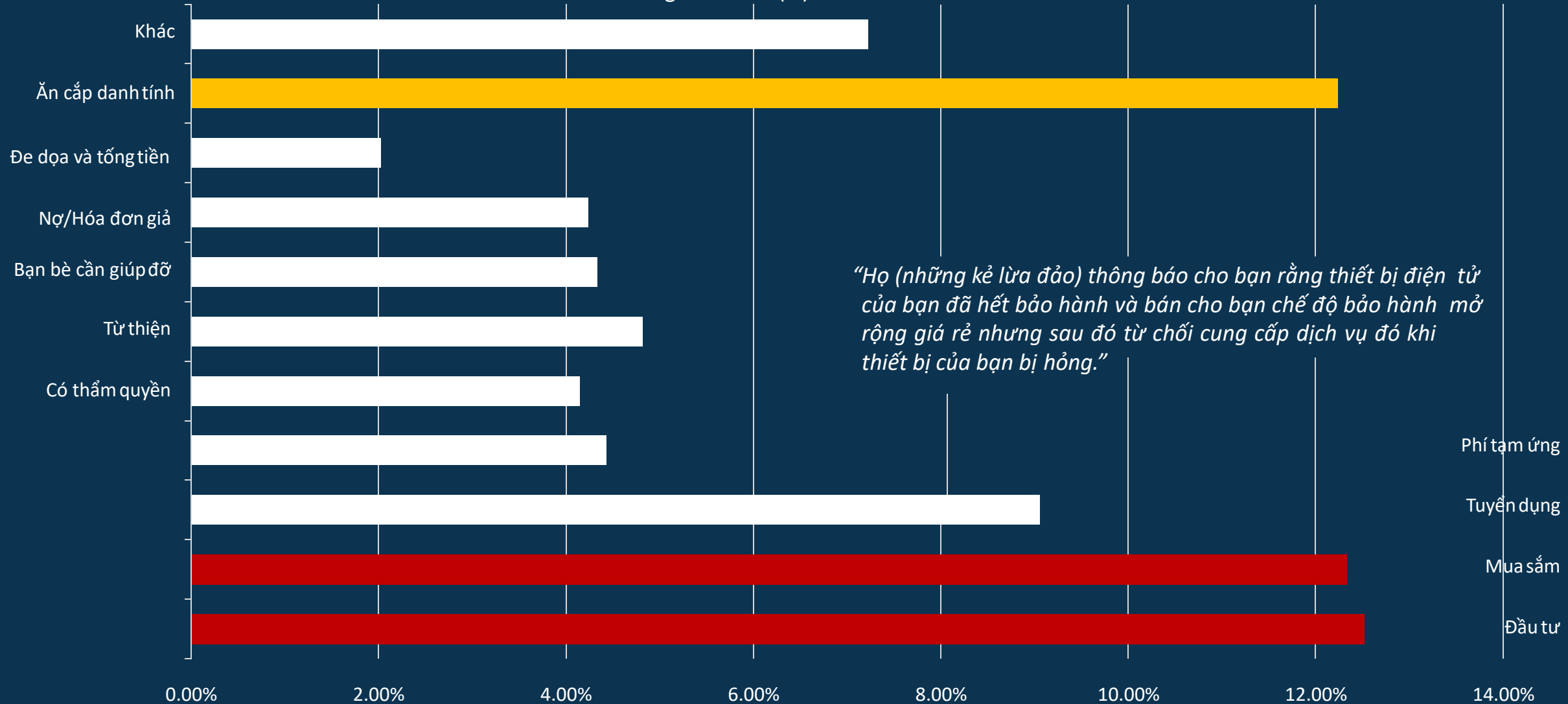
Người trả lời (%)

Telegram, Google, và TikTok đứng ở vị trí từ 3 đến 5.

Lừa đảo đầu tư là loại lừa đảo phổ biến nhất ở Việt Nam

Người trả lời (%)

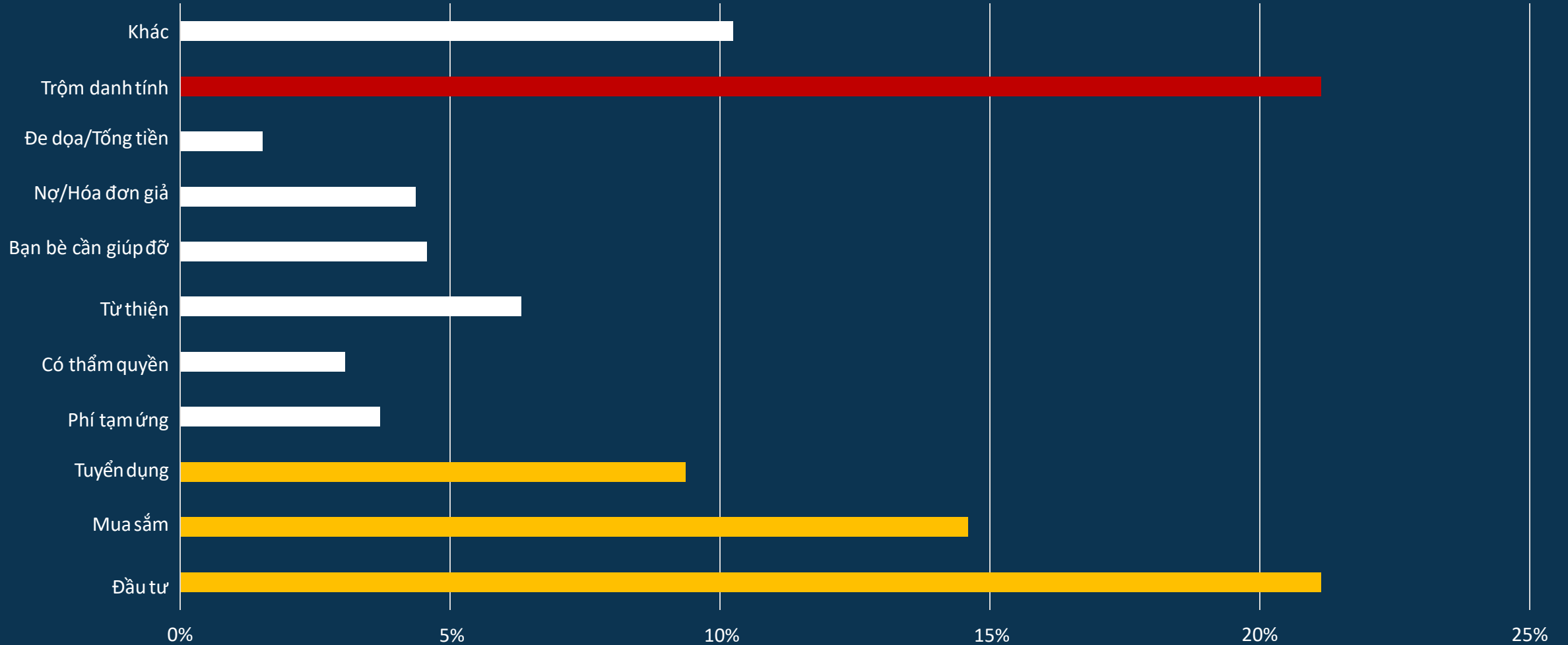

“Họ (những kẻ lừa đảo) thông báo cho bạn rằng thiết bị điện tử của bạn đã hết bảo hành và bán cho bạn chế độ bảo hành mở rộng giá rẻ nhưng sau đó từ chối cung cấp dịch vụ đó khi thiết bị của bạn bị hỏng.”

56% cho biết họ không phải là nạn nhân của những vụ lừa đảo phổ biến nhất trong 12 tháng qua. Trung bình mỗi người gặp phải 0,8 vụ lừa đảo

Lừa đảo trộm danh tính có tác động lớn nhất so với các trò lừa đảo khác

Người trả lời (%)

Tiếp theo là Lừa đảo đầu tư, Lừa đảo mua sắm và Tuyển dụng việc làm.

Lừa đảo đang làm tổn thương người Việt về nhiều mặt

“Họ (những kẻ lừa đảo) đã lừa tôi đầu tư vào một sàn giao dịch ảo và kết quả là tôi không thể rút tiền và dẫn đến tổn thất tài chính.”

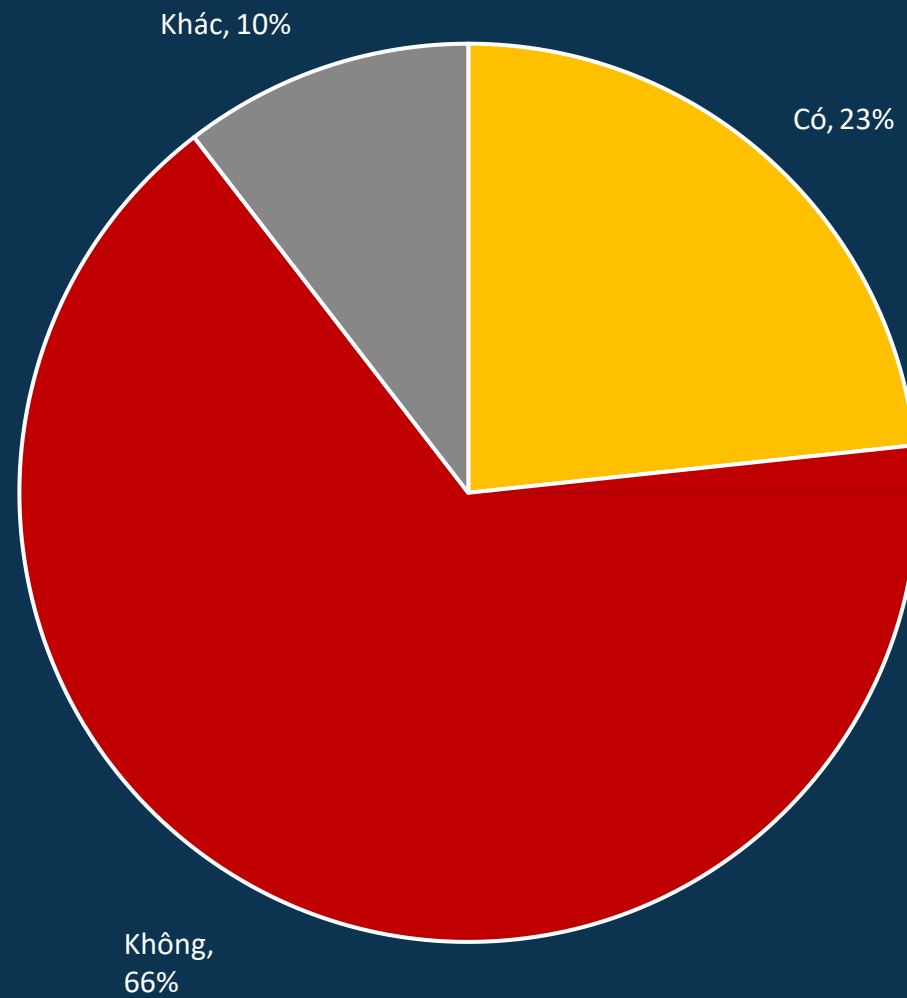
“Tôi mất hết tiền, muốn tự tử nhưng gia đình ngăn cản”.

“(Tôi thấy) bài đăng bán tai nghe thế hệ mới giảm giá 50% và cần chuyển khoản cọc trước 100.000 đồng. Tôi đã chuyển khoản nhưng không nhận được tai nghe.”

“Hack tài khoản Facebook (của tôi) và dùng danh tính của tôi để vay tiền bạn bè xung quanh.”

“Tôi đã trở thành nạn nhân của một vụ lừa đảo khi họ tiếp cận tôi trên Facebook và gửi cho tôi một đường link. Những kẻ lừa đảo đã thúc giục tôi đầu tư tiền với lời hứa sẽ mang lại lợi nhuận đáng kể thông qua chương trình khuyến mãi lợi nhuận gấp đôi. Thật không may, tôi đã lỗ 320 triệu vào đầu năm 2023.”

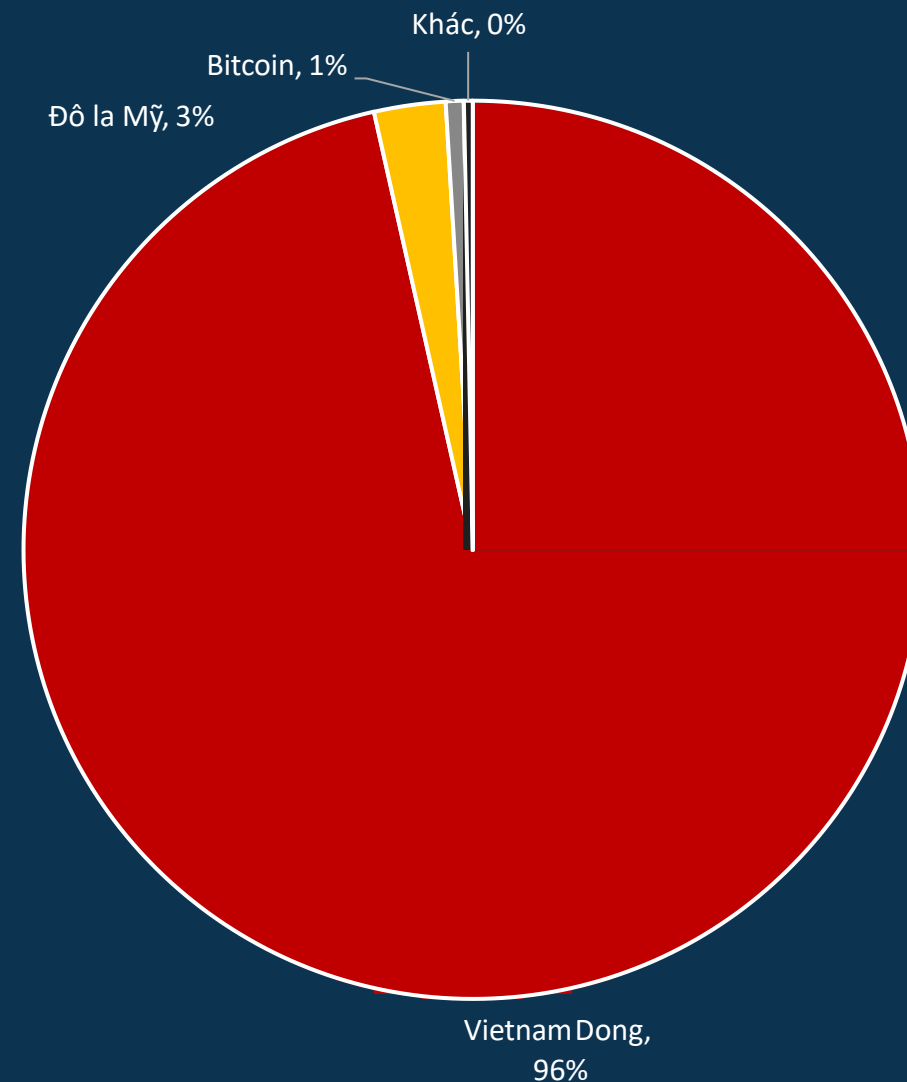
66% không báo cáo vụ lừa đảo cho cơ quan thực thi pháp luật

23% cho biết họ đã báo cáo vụ lừa đảo này cho cơ quan thực thi pháp luật hoặc cơ quan chính phủ khác.

Tổng cộng 29% số người được hỏi cho biết họ đã bị mất tiền do lừa đảo

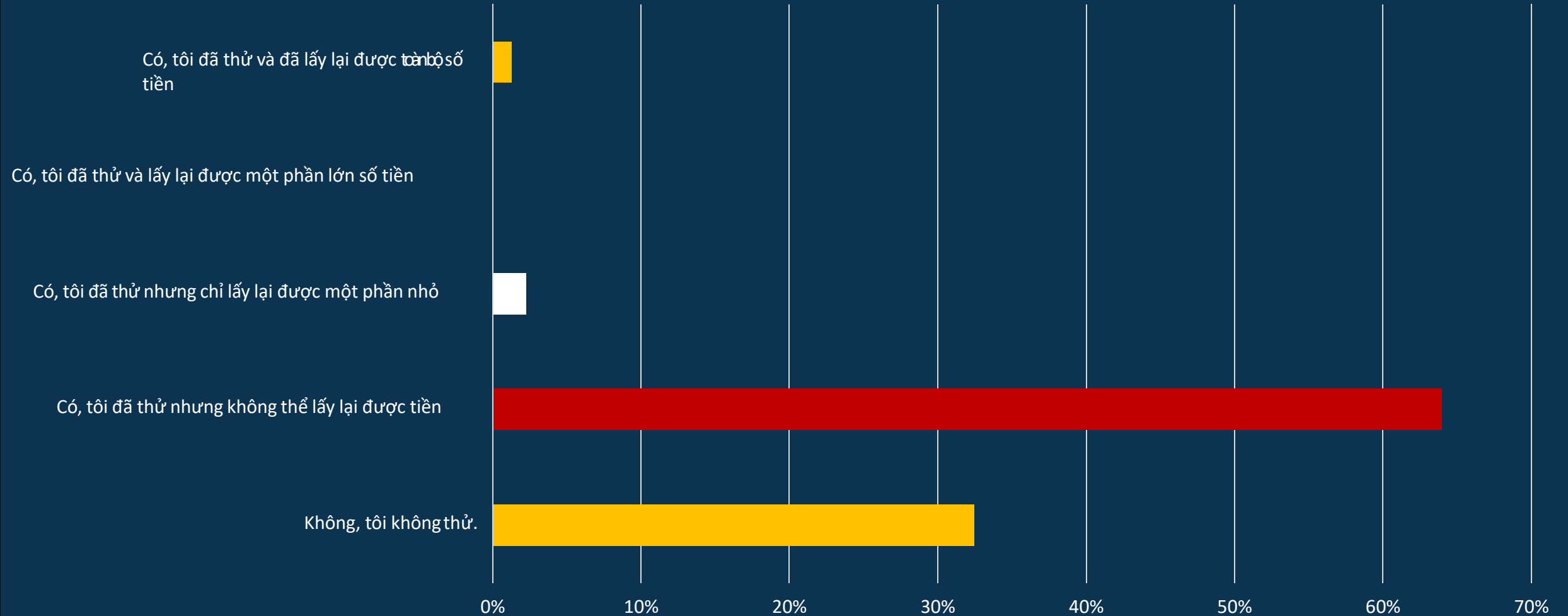
Tổng kê chính của khảo sát	
Số người tham gia khảo sát	1,063
Người tham gia đã từng mất tiền	311
% người mất tiền/người tiếp cận	29%
Số tiền trung bình bị mất bằng đô la Mỹ	\$734
Tổng dân số cả nước	104,799,174
Dân số trên 18 tuổi	75,555,404
Số người bị lừa > 18 tuổi	22,105,109
Tổng số tiền bị mất trong các vụ lừa đảo*	\$ 16,225,149,852
Tổng sản phẩm nội địa GDP (triệu đô la)	449,094
% GDP bị mất do lừa đảo	3.6%

Phần lớn lừa đảo bằng Việt Nam Đồng (96%), còn lại chủ yếu bằng đô la Mỹ (3%).

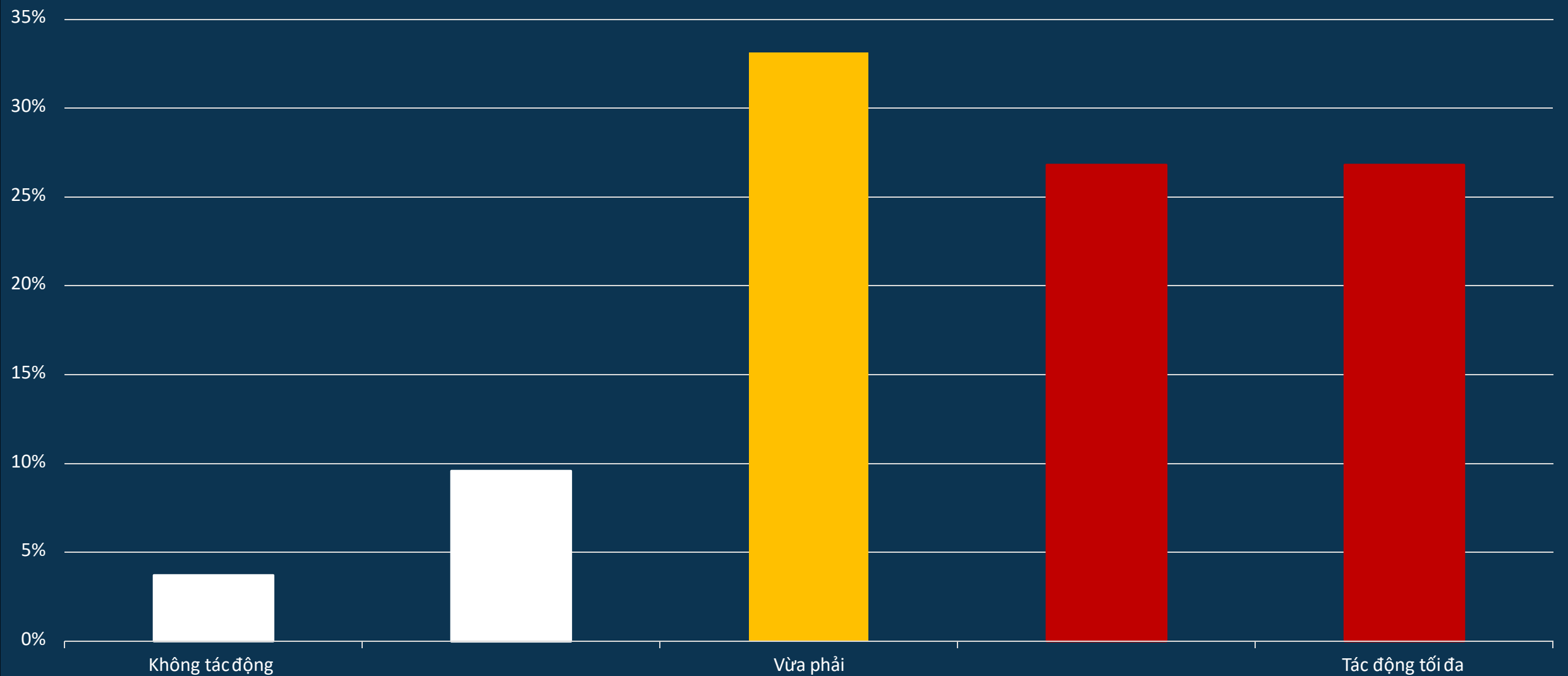
Chỉ 1% người tham gia khảo sát có thể bù đắp hoàn toàn khoản lỗ của mình

Người tham gia (%)

32% đã không cố gắng lấy lại tiền của họ. 64% đã cố gắng nhưng không thể lấy lại được tiền.

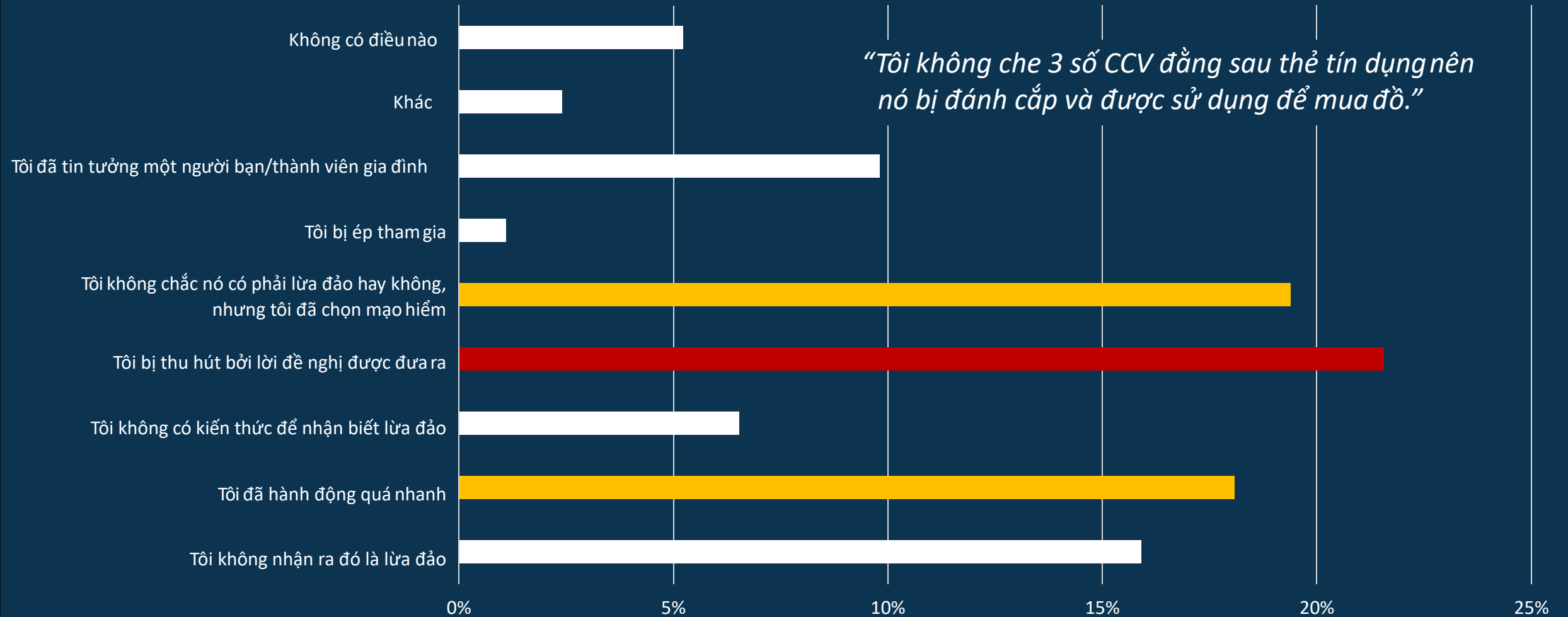
54% nạn nhân bị lừa đảo nhận thấy tác động tinh thần (rất) mạnh mẽ

13% số người tham gia cho biết không có hoặc có ít bị tác động về mặt cảm xúc.

Lý do chính khiến người Việt rơi vào lừa đảo là do bị thu hút bởi lời đề nghị được đưa ra

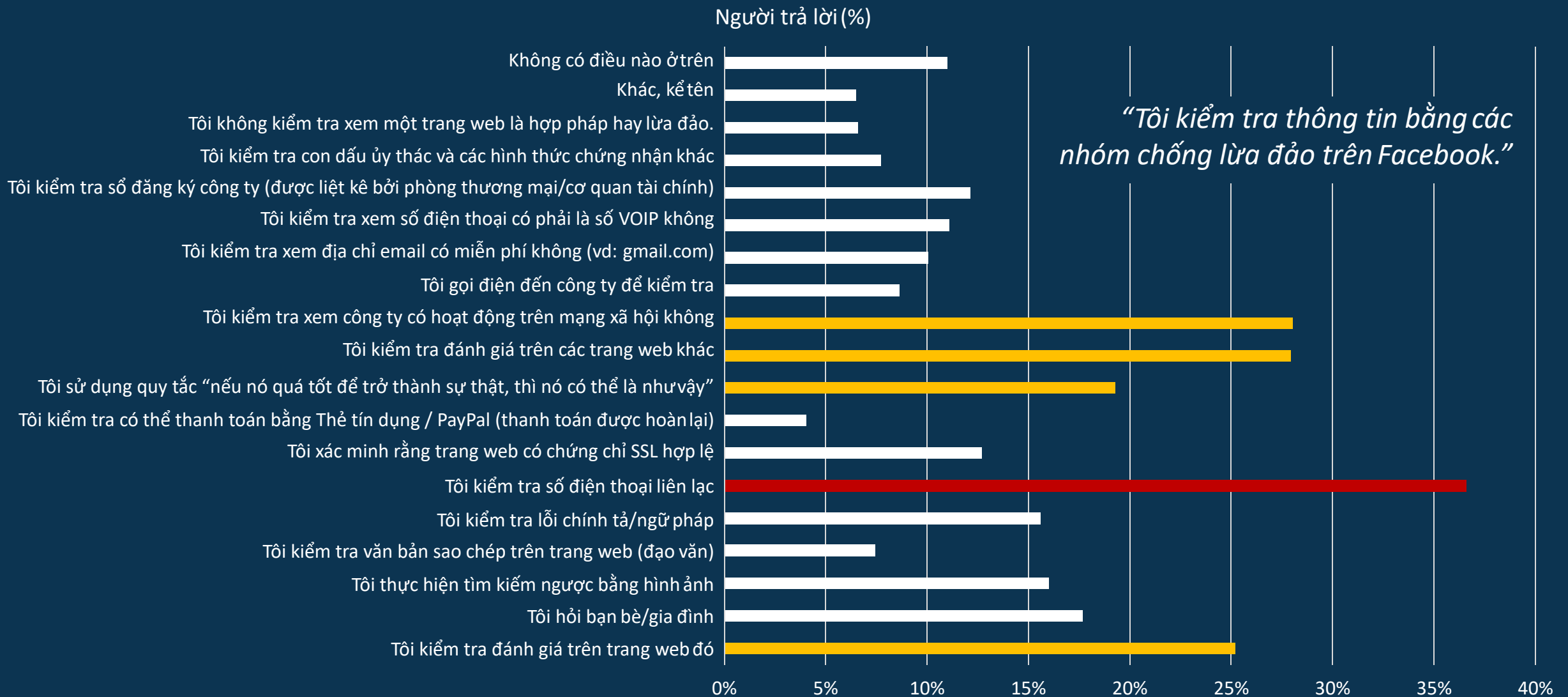
Người trả lời (%)

“Tôi không che 3 số CCV đằng sau thẻ tín dụng nên nó bị đánh cắp và được sử dụng để mua đồ.”

Một số nạn nhân cũng cho biết không chắc chắn liệu đó có phải là một hành vi lừa đảo hay không nhưng đã chọn mạo hiểm hoặc hành động quá nhanh.

Cách kiểm tra lừa đảo phổ biến nhất là kiểm tra số điện thoại liên hệ

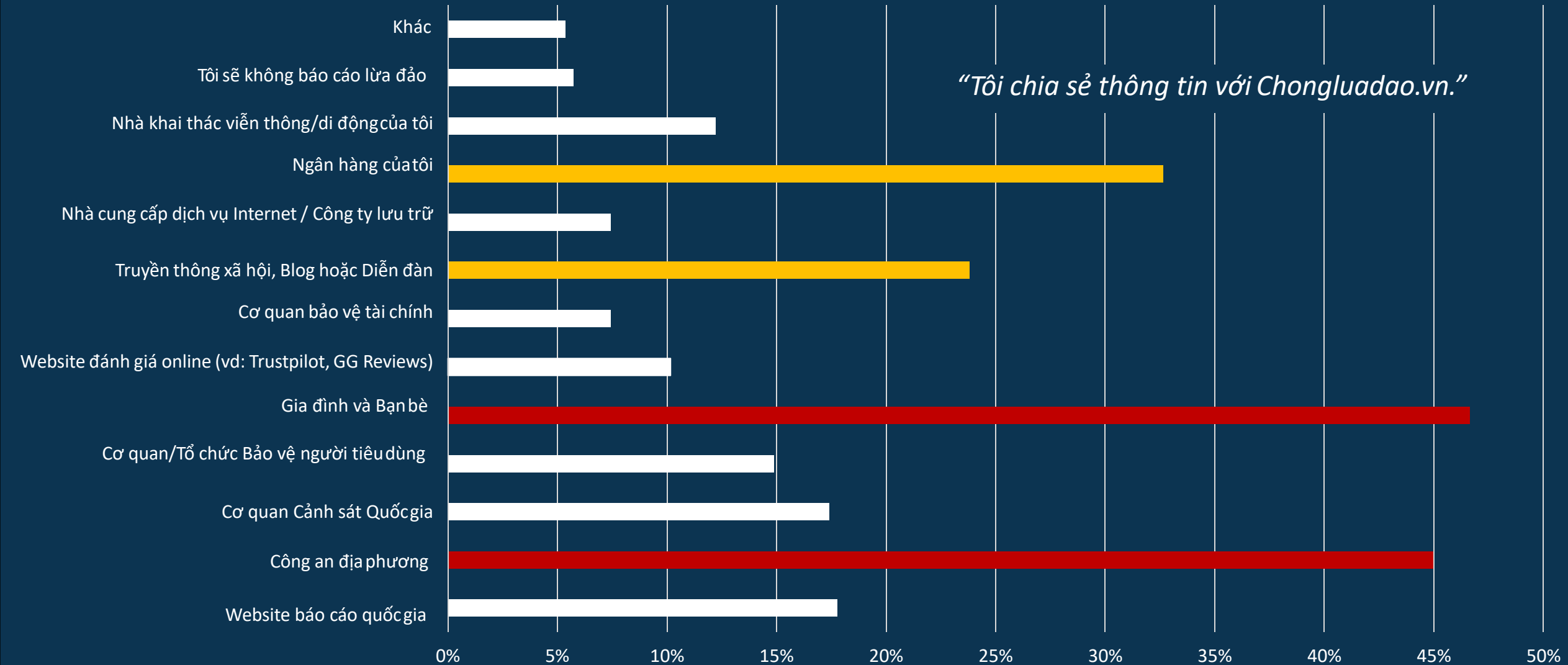

“Tôi kiểm tra thông tin bằng các nhóm chống lừa đảo trên Facebook.”

Một số phương pháp “không an toàn” như kiểm tra đánh giá trên cùng một trang web và kiểm tra chứng chỉ SSL cũng thường được sử dụng.

Lừa đảo chủ yếu được chia sẻ với Gia đình & Bạn bè và Công an địa phương

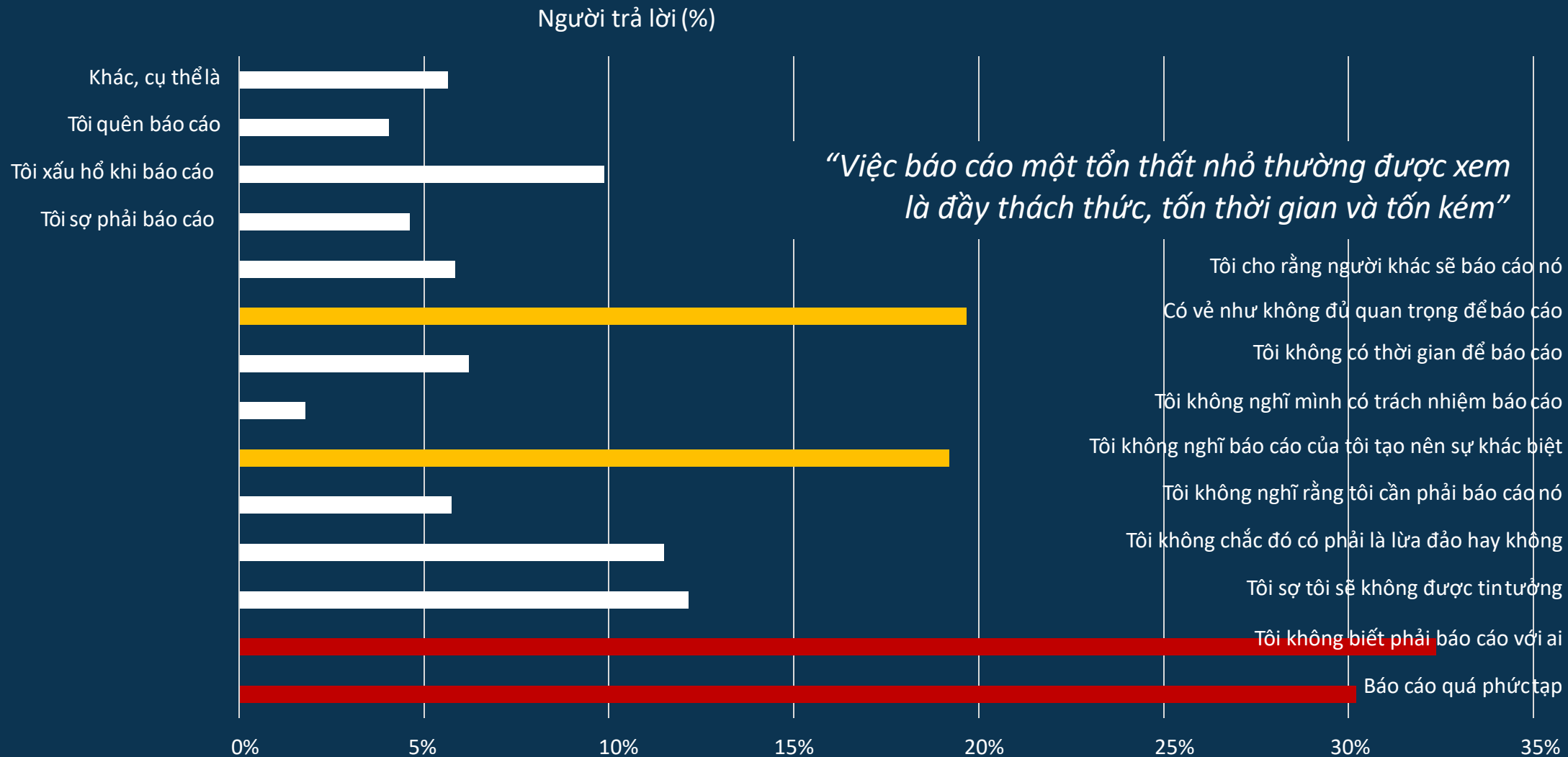
Người trả lời (%)

“Tôi chia sẻ thông tin với Chongluadao.vn.”

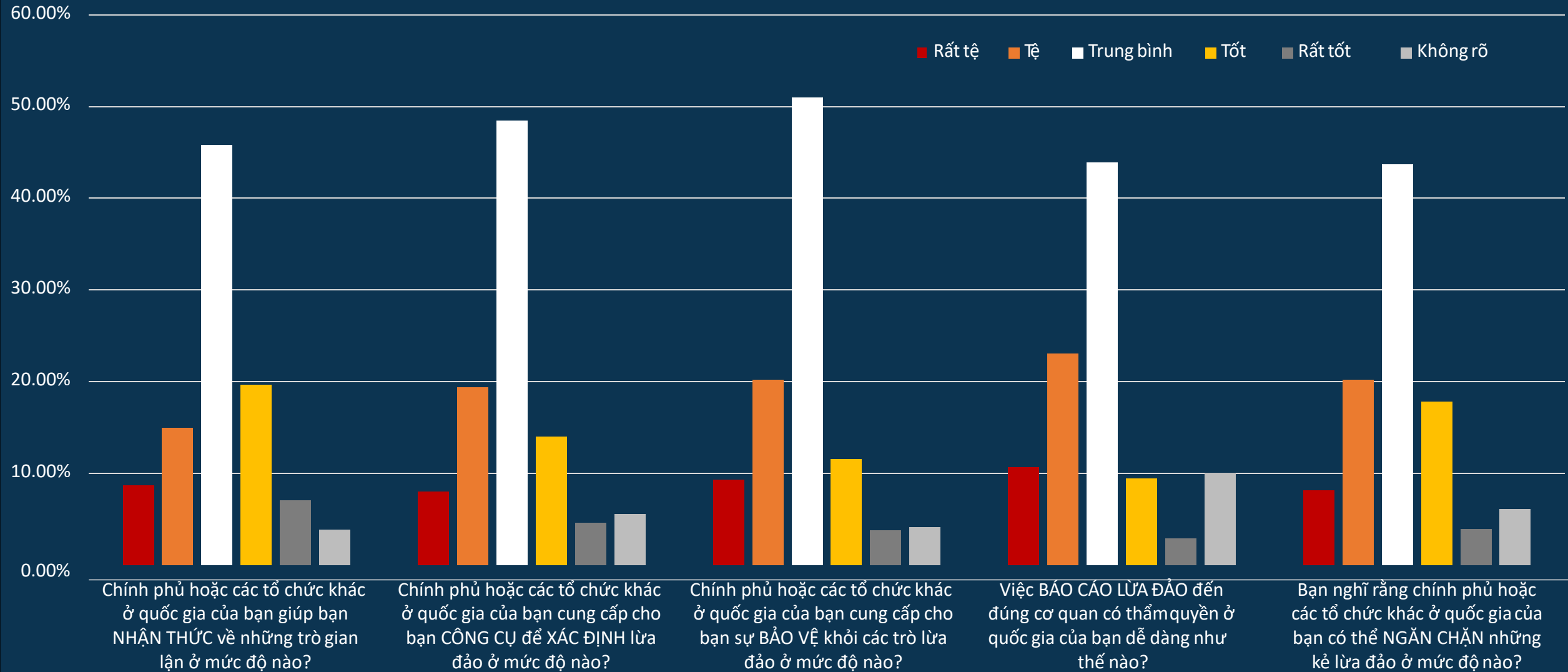
Ngân hàng, Phương tiện truyền thông xã hội, Blog hoặc Diễn đàn là những điểm đến báo cáo lừa đảo phổ biến.

Nhiều người Việt Nam không báo cáo các vụ lừa đảo do không chắc chắn về nơi báo cáo

Các lý do chính khác dẫn đến việc không báo cáo là quy trình báo cáo phức tạp trong khi những người khác cho rằng việc báo cáo là không đủ quan trọng.

Người Việt không hài lòng với nỗ lực bắt giữ những kẻ lừa đảo của chính phủ

Nhìn chung, 29% người tham gia đánh giá hành động của chính phủ Việt Nam là (rất) tệ, 19% là (rất) tốt.

Một số trích dẫn đáng chú ý

“Chính phủ cần phải có biện pháp để ngăn chặn lừa đảo. Nếu có người báo cáo lừa đảo, chính phủ phải hướng dẫn họ và cần giải quyết vấn đề một cách nhanh chóng và không bừa bãi.”

“Người trẻ (nên) cẩn thận về mọi thứ, ngay cả những trang web có đuôi .com không phải lúc nào cũng uy tín”.

“Các cơ quan chuyên môn chuyên giải quyết vấn đề lừa đảo trên mạng cần hướng dẫn cơ quan công an cấp huyện điều tra các hành vi lừa đảo trên mạng. Cần có sự phối hợp hiệu quả giữa các cơ quan công an và các đơn vị liên quan khác.”

“Hy vọng hệ thống an ninh mạng quốc gia sẽ chặt chẽ hơn để không xảy ra thêm sự cố đáng tiếc nào nữa.”

“Kiểm soát chặt chẽ hơn việc spam số điện thoại, email, spam tài khoản Facebook. Đơn giản hóa quy trình báo cáo lừa đảo để người lớn tuổi cũng có thể báo cáo lừa đảo. Bảo vệ người già khỏi bị lừa đảo.”

Về báo cáo này

Chúng tôi là ai?

Liên minh chống lừa đảo toàn cầu (GASA) là một tổ chức phi lợi nhuận, tập hợp các nhà hoạch định chính sách, cơ quan thực thi pháp luật, cơ quan quản lý người tiêu dùng, tổ chức phi chính phủ, khu vực tài chính, an ninh mạng và các tổ chức thương mại để chia sẻ hiểu biết và kiến thức xung quanh các trò lừa đảo.

ScamAdviser.com kiểm tra khả năng một trang web là hợp pháp hay lừa đảo đối với hơn 6,5 triệu người tiêu dùng hàng tháng. Hơn 1 triệu tên miền mới được thêm vào cơ sở dữ liệu mỗi tháng. Thông qua Đối tác dữ liệu của mình, ScamAdviser bảo vệ hơn 1 tỷ người tiêu dùng trên toàn thế giới.

Lời cảm ơn đặc biệt & Phương pháp nghiên cứu

Lời cảm ơn đặc biệt

Chúng tôi muốn gửi lời cảm ơn đến Giáo sư Mark Button, Đồng Giám đốc Trung tâm Tội phạm Mạng và Tội phạm Kinh tế tại Đại học Portsmouth và Jack Whittaker, Ứng viên Tiến sĩ Tội phạm học tại Đại học Surrey vì những phản hồi và hỗ trợ của họ. Chúng tôi cũng xin cảm ơn Ngô Minh Hiếu của Chongluadao.vn đã hỗ trợ báo cáo này bằng cách thu thập phản hồi khảo sát từ người dân Việt Nam.

Phương pháp nghiên cứu

Chúng tôi đã sử dụng Pollfish.com để thiết lập cuộc khảo sát người tiêu dùng và thu hút người tham gia. Pollfish sử dụng phương pháp khảo sát có tên là Tương tác thiết bị ngẫu nhiên (RDE). RDE là sự kế thừa đương nhiên của Quay số điện tử ngẫu nhiên (RDD). Cuộc khảo sát của chúng tôi được thực hiện thông qua Pollfish bên trong các ứng dụng di động phổ biến, RDE sử dụng môi trường trung lập giống như RDD và đối tượng không tham gia các cuộc khảo sát được dự tính trước bằng cách tiếp cận họ bên trong các ứng dụng di động mà họ đang sử dụng.

Pollfish sử dụng các biện pháp khuyến khích phi tiền tệ như thêm mạng trong trò chơi hoặc truy cập vào nội dung cao cấp. Với các lớp ngăn chặn lừa đảo khảo sát bổ sung bao gồm AI và học máy, Pollfish loại bỏ các phản hồi có thể sai lệch, cải thiện chất lượng dữ liệu hơn nữa.

Ngoài Pollfish chúng tôi còn sử dụng các nguồn sau:

- [Worldometers.info](https://www.worldometers.info) để biết số lượng dân số mỗi quốc gia.
- [Xe.com](https://www.xe.com) để chuyển đổi tiền địa phương sang Đô la Mỹ.
- Đối với lá cờ trên bìa báo cáo, chúng tôi sử dụng commons.wikimedia.org

Bản thân cuộc khảo sát đã được lấy cảm hứng từ DeLiema, M., Mottola, G. R., & Deevy, M. (2017). *Những phát hiện từ một nghiên cứu thí điểm để đo lường lừa đảo tài chính ở Hoa Kỳ*. Có sẵn tại SSRN 2914560.

Chúng tôi đánh giá cao việc phản hồi. Bạn có thể liên lạc với chúng tôi tại partner@gasa.org

Giới thiệu về tác giả

Jorij Abraham đã hoạt động trong ngành Thương mại điện tử từ năm 1997. Từ năm 2013 đến năm 2017, ông là Giám đốc Nghiên cứu tại Thuiswinkel.org, Thương mại điện tử Châu Âu (Hiệp hội Thương mại Điện tử Hà Lan và Châu Âu) và Quỹ Thương mại Điện tử.

Hiện nay, ông là Giáo sư tại Đại học TIO và Giám đốc Điều hành của Liên minh Chống Lừa đảo Toàn cầu (GASA) & ScamAdviser.

Marianne Junger là Giáo sư danh dự về An ninh mạng và Kinh doanh liên tục tại Đại học Twente. Nghiên cứu của cô điều tra vai trò của các yếu tố con người trong lừa đảo và tội phạm mạng, cụ thể hơn là cô điều tra các vấn đề về nạn nhân, tiết lộ và quyền riêng tư. Mục đích nghiên cứu của cô là phát triển các biện pháp can thiệp giúp bảo vệ người dùng chống lại hành vi lừa đảo qua mạng và tăng cường sự tuân thủ.

Cô thành lập tạp chí Khoa học Tội phạm cùng với Pieter Hartel và là phó biên tập viên trong 6 năm.

Như thường lệ hàng năm, tổ chức phi lợi nhuận ChongLuaDao tự hào là đơn vị tham gia đóng góp các dữ kiện và chia sẻ các báo cáo về tình trạng lừa đảo trên không gian mạng tại Việt Nam với Liên minh Chống Lừa đảo Toàn cầu (GASA) & ScamAdviser.

**Chống
Lừa đảo**

Luka Koning là Nghiên cứu viên/Ứng viên Tiến sĩ tại Đại học Twente. Nghiên cứu của ông tập trung vào việc trở thành nạn nhân của lừa đảo và tội phạm mạng, đặc biệt là mức độ phổ biến, các yếu tố rủi ro, tác động và mức độ sẵn sàng báo cáo. Công việc của ông bao gồm các nghiên cứu và thí nghiệm về nạn nhân, nhằm mục đích tìm ra cách thức hình thành nạn nhân và sau đó là cách ngăn chặn nó.

Clement Njoki là Biên tập viên và Nhà nghiên cứu tại GASA. Vai trò của anh liên quan đến việc tạo ra nội dung hấp dẫn về lừa đảo, đơn giản hóa thông tin tài chính phức tạp cho nhiều nền tảng khác nhau. Anh ấy cũng nỗ lực xây dựng sự hiện diện trực tuyến của GASA thông qua blog và cập nhật tin tức.

Clement có chuyên môn toàn diện trong việc xác định và chống lại các hành vi lừa đảo và gian lận, cùng với nền tảng vững chắc về an ninh mạng.

Sam Rogers là Giám đốc Tiếp thị tại GASA. Trước khi chuyển sang quản lý tiếp thị, anh từng là người viết quảng cáo và quản lý nội dung, chuyên về các lĩnh vực kỹ thuật điện tiên tiến, chẳng hạn như quang tử học và các ứng dụng công nghiệp của bức xạ điện từ. Sam rời bỏ thế giới công nghiệp để tìm kiếm sự thỏa mãn và hiện sử dụng kỹ năng của mình để vạch trần tác động của lừa đảo trực tuyến tới khán giả toàn cầu.

Bạn muốn tham gia vào báo cáo này vào năm tới? Vui lòng liên hệ jorij.abraham@gasa.org.

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm

Báo cáo này là ấn phẩm của **Liên minh chống lừa đảo toàn cầu (GASA)** được hỗ trợ bởi **Chongluadao.vn** hỗ trợ. GASA sở hữu bản quyền của báo cáo. Mặc dù việc xây dựng báo cáo này đã được hết sức cẩn thận nhưng luôn có khả năng một số thông tin không chính xác. GASA không chịu bất kỳ trách nhiệm pháp lý nào đối với thiệt hại trực tiếp hoặc gián tiếp phát sinh từ việc sử dụng thông tin trong báo cáo.

Bản quyền

Tuyệt đối không được phép sử dụng thông tin được công bố trong báo cáo này mà không có sự đồng ý trước của tác giả. Bất kỳ hành vi vi phạm quy tắc nào sẽ bị phạt 25.000€, cũng như bị phạt thêm 2.500€ cho mỗi ngày tiếp tục không tuân thủ. Tuy nhiên, các tác giả cho phép sử dụng các phần thông tin nhỏ được công bố trong báo cáo với điều kiện sử dụng các trích dẫn phù hợp (ví dụ: nguồn: www.gasa.org)

Email **Chongluadao.vn** at: info@chongluadao.vn

Global Anti-Scam Alliance (GASA)

Oder 20 - UNIT A6311

2491 DC The Hague

The Netherlands

Email: partner@gasa.org

Twitter (X): [@ScamAlliance](https://twitter.com/ScamAlliance)

LinkedIn: [linkedin.com/company/global-anti-scam-alliance](https://www.linkedin.com/company/global-anti-scam-alliance)

